ISSN 2409-6415

Електронне науково-практичне фахове видання

2024 / № 121

Журнал східноєвропейського права

(Протокол № 3 від 08 жовтня 2013 року)
Включено до Переліку наукових фахових видань України
(Наказ Міністерства освіти і науки України від 15.04.2014 № 455)
ISSN 2409-6415
Журнал східноєвропейського права внесений до HeinOnline

Проблематика: висвітлення результатів фундаментальних та прикладних наукових досліджень, дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук з актуальних проблем становлення та прагматичного розвитку східноєвропейського права в умовах глобалізаційних викликів

Галузь науки: юридичні науки

Періодичність: щомісячно

Головний редактор: Мосьондз Сергій Олександрович, доктор юридичних наук, професор, виконуючий обов'язки ректора ПВНЗ «Університет сучасних знань»

Відповідальний секретар: Соколан Тетяна Сергіївна, кандидат юридичних наук

Члени редколегії: **Мельник Роман Сергійович,** доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри адміністративного права, Київський національний університет імені Тараса Шевченка **Янчук Артем Олександрович,** доктор юридичних наук, професор, державний секретар, Міністерство охорони здоров'я, **Кузьменко Оксана Володимирівна,** доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії та історії права, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», **Личенко Ірина Олександрівна**, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри цивільного права та процесу, Навчально-науковий інститут права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка», **Чорна Вікторія Григорівна,** доктор юридичних наук, доцент, доцент кафедри адміністративного права і процесу, Державний вищий навчальний заклад «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», **Губанова Тамара Олексіївна,** доктор юридичних наук, професор, директор, Приватний вищий навчальний заклад «Фінансово-правовий коледж», **Книш Сергій Володимирович,** кандидат юридичних наук, юрисконсульт, Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, **доктор Егле Білевічюте,** член Комісії з розгляду адміністративних спорів Литви, професор Університету Миколаса Ромеріса, (Вільнюс, Литва), **доктор Тома Бірмонтієн,** професор Лабораторії правосуддя, Лабораторії прав людини юридичного факультету Інституту публічного права Університету Миколаса Ромеріса, (Вільнюс, Литва), **доктор Агне Тваронавічієн,** Лабораторія соціальних технологій, Лабораторія посередництва та сталого розв'язання конфліктів юридичного факультету Інституту публічного права Університету Миколаса Ромеріса (Вільнюс, Литва)

Адреса редакції: вул. Велика Васильківська, 57/3, м. Київ, Україна, 03150

Тел.: +38 (063) 758 57 24
E-mail: easternlaw.ua@gmail.com
Сайт: http://easternlaw.com.ua

(Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine of 15.04.2014 No. 455)
ISSN 2409-6415
The Journal of Eastern European Law is included in HeinOnline

Issue: lighting the results of basic and applied research, dissertations for the degree of doctor and candidate of sciences on current issues of establishment and pragmatic development of Eastern European law within globalization challenges

Branch of science: jurisprudence

Frequency: monthly

Editor in Chief: Mosondz Serhii Oleksandrovych, doctor of juridical sciences, professor, acting rector of the Private Higher Educational Establishment "The University of Modern Knowledge"

Secretary in Charge: Sokolan Tetiana Serhiivna, candidate of juridical sciences

Members of the editorial board: **Melnyk Roman Serhiiovych,** doctor of juridical sciences, professor, head of the Department of Administrative Law of Taras Shevchenko National University of Kyiv, **Yanchuk Artem Oleksandrovych,** doctor of juridical sciences, professor, state secretary, the Ministry of Health, **Kuzmenko Oksana Volodymyrivna,** doctor of juridical sciences, professor, professor of the Department of theory and history of law at the State Higher Educational Establishment "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", **Lychenko Iryna Oleksandrivna,** doctor of juridical sciences, head of the Department of Civil Law and Procedure at the Training and Scientific Institute of Jurisprudence, Psychology and Innovative Education of Lviv Polytechnic National University, **Chorna Viktoriia Hryhorivna,** doctor of juridical sciences, associate professor, associate professor of the Department of Administrative Law and Proceeding at the State Higher Educational Establishment "Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman", **Hubanova Tamara Oleksiivna,** doctor of juridical sciences, professor, director at the Private Higher Educational Establishment "Financial and Law College", **Knysh Serhii Volodymyrovych,** candidate of juridical sciences, legal counsel, Lesya Ukrainka Eastern European National University, **Dr. Eglė Bilevičiute,** member at Lithuania Administrative Disputes Commission, professor at the Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania), **Dr. Toma Birmontien,** professor at Justice Laboratory, Human Rights Laboratory of Faculty of Law of Institute of Public Law, Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania), **Dr. Agne Tvaronaviciene,** Social Technologies Laboratory, Mediation and Sustainable Conflict Resolution Laboratory of Faculty of Law, Institute of Public Law of Mykolas Romeris University (Vilnius, Lithuania).

Address of the editorial office: 57/3 Velyka Vasylkivska Street, Kyiv, 03150, Ukraine

Tel.: +38 (063) 758 57 24
E-mail: easternlaw.ua@gmail.com
Website: http://easternlaw.com.ua

УДК 342.951

Новицький А.М. –
доктор юридичних наук, професор,
заступник директора ДНДІ МВС України,
м. Київ, Україна
ORCID: *0000-0001-6860-9654*

A.M. Novytskii –
Doctor of Juridical Sciences, professor,
Deputy Director SSRI Ministry of Internal Affairs of Ukraine
(4-a Yevhena Hutsala lane, Kyiv, 01011, Ukraine)

Новицька Н.Б. –
доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри приватного права
Державний податковий університет,
м. Ірпінь, Україна
ORCID *0000-0003-4753-7625*

N.B. Novytska –
Doctor of Juridical Sciences, professor,
Professor of the Department of civil law and procedure,
the State Tax University
(31 Universytetska Street, Irpin, 08200, Ukraine)

Правове забезпечення фінансового контролю в умовах військового стану

В статті досліджено правове забезпечення фінансового контролю в умовах військового стану, визначено колізії та прогалини у регулюванні відносин щодо здійснення державного фінансового контролю та надано пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства у цій сфері.

Зазначається, що Україна стикнулась із проблемою не тільки дефіциту бюджету а й із значними фінансовими махінаціями на закупівлі товарів воєнного та оборонного призначення, махінаціями із незаконним застосуванням пільгових систем оподаткування чи розмитнення товарів, зловживання при ввезені на митну територію держави товарів як гуманітарної допомоги тощо. Саме фінансовий контроль зі сторони державних органів повинен стати належним бар'єром, який унеможливить подальших випадків зловживань із державними фінансами. Визначено основну особливість фінансового контролю в умовах воєнного стану, а саме перевірка закупівель у військовій сфері, адже це надзвичайно фінансово затратні сфери.

Здійснивши аналіз повноважень державних інституцій, які здійснюють в державі фінансовий контроль встановлено системні дублювання повноважень, або близькі за змістом завдання, які ставляться за для забезпечення діяльності у сфері фінансового контролю перед державними органами. На цій основі зроблено висновок про те, що в Україні сформовано систему державних органів за для належного забезпечення здійснення фінансового контролю. В той же час потребують нормативного розмежування повноважень окремих інститутів державної влади та відповідної координації їх діяльності в сфері фінансового контролю. Одним із головних завдань фінансового контролю повинно стати аналітична робота всіх існуючих структур в цій сфері і з повним інформаційним взаємозв'язком, доступом до відомчих баз даних, що зможе проводити комплексний аналіз застосування коштів, повноти та ефективності наповнення та використання коштів різних бюджетів, дасть можливість мінімізувати зловживання в зазначеній сфері. Тільки комплексний підхід, уникнення відомчої приналежності під час перевірок, глибока аналітична робота дасть можливість реального ефекту від здійснення фінансового контролю.

Ключові слова: *фінансове право, фінансовий контроль, державна підтримка бізнесу, мале підприємництво, правове регулювання, видатки бюджету на безпеку і оборону, місцеві бюджети.*

A.M. Novytskii, N.B. Novytska Legal Framework of Financial Control under Martial Law

The article explores the legal framework for financial control under martial law, identifies inconsistencies and gaps in the regulation of relations regarding the implementation of state financial control, and provides proposals for improving the current legislation in this area.

It is noted that Ukraine has faced the problem of not only budget deficit but also significant financial fraud in the procurement of military and defense goods, fraud with the illegal use of preferential taxation or customs clearance systems, abuse of importing goods into the customs territory of the state as humanitarian aid, etc. It is the financial control by state bodies that should become an appropriate barrier that will prevent further cases of abuse of state finances.

The main feature of financial control under martial law is determined, namely, the verification of purchases in the military sphere, since these are extremely financially costly areas.

Having analyzed the powers of state institutions that carry out financial control in the state, systemic duplication of powers or tasks that are similar in content have been established, which are set for state bodies to ensure their activities in the field of financial control. Based on this, it is concluded that a system of state bodies has been formed in Ukraine to ensure the proper implementation of financial control. At the same time, there is a need for normative delimitation of the powers of individual state power institutions and appropriate coordination of their activities in the field of financial control.

One of the main tasks of financial control should be the analytical work of all existing structures in this area and with full information interaction, access to departmental databases, which will be able to conduct a comprehensive analysis of the use of funds, completeness and efficiency of filling and use of funds of different budgets, will allow to minimize abuse in this area. Only a comprehensive approach, avoiding departmental affiliation during inspections, and deep analytical work will allow for a real effect from the implementation of financial control.

Keywords: *financial law, financial control, state support for business, small business, legal regulation, budget expenditures for security and defense, local budgets.*

Постановка проблеми. Збройна агресія росії вимагає від України конкретних дій для подолання серйозних викликів як для економіки так і для соціальної сфери. Сьогодні ми є свідками серйозного руйнування інфраструктурних об’єктів, заводів, доріг, в країні зростають екологічні проблеми, погіршується здоров’я населення, відбувається економічний спад і зниження виробництва, потреба у великих фінансових витратах на зброю, обладнання та військові операції. Все перераховане спричиняє зростання безробіття, оскільки багато підприємств зупинило свою діяльність через війну, зменшення виробництва, зниження зайнятості та загальний економічний спад, зменшення інвестицій та стагнацію економіки, порушення звичайного функціонування держави, суспільства, громадянина.

Сьогодні Україна вживає безпрецедентних заходів, долаючи виклики, пов’язані з повномасштабною збройною агресією російської федерації. Численні руйнування, знищення бізнесу через окупацію українських територій та постійну руйнацію інфраструктури (доріг, мостів, електричних мереж, мереж водопостачання та ін.), заводів, сільськогосподарських угідь та інших елементів економіки, екологічні проблеми та погіршення здоров’я населення, невизначеність та ризики для інвесторів, економічний спад і зниження виробництва, потреба у великих фінансових витратах на зброю, обладнання та військові операції стали реаліями українського сьогодення. Військові дії, постійні обстріли мирних міст змушують людей переселятись в більш безпечні регіони, громадяни змушені залишати свої домівки, шукати притулку в інших місцях. Негативні чинники, що вплинули на сучасний стан держави спровокували появу нової категорії громадян – внутрішньо переміщених осіб.

Указом Президента «Про введення воєнного стану в Україні» № 64/202224 лютого

2022 року[1] в Україні було встановлено спеціальні режими, які наразі продовжено вже більше двох років. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про правовий режим воєнного стану» воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень[2]. Тож уведення воєнного стану передбачає певну трансформацію всіх сфер суспільного життя порівняно зі звичайним їх функціонуванням та правовим регулюванням, установлення відмінного від загального (тобто спеціального) правового режиму в різних сферах державотворення й зокрема бюджетній і особливо вимагає від держави перегляду парадигми здійснення видатків із публічних фондів, і зокрема з державного та місцевих бюджетів.

Поряд із значними витратами державного бюджету на ведення бойових дій, додатково виплачуються значні кошти на допомогу громадянам, що постраждали від збройної агресії, значним матеріальним затратам пов’язаним із відновленням інфраструктури держави, на підтримку всіх соціальних груп. Для забезпечення видаткової частини бюджетів усіх рівнів застосовуються різні фінансові механізми та інструменти, серед основних які є позики, допомога та гранти міжнародних донорів. Крім того, було прийнято ряд нормативно-правових актів в податковій, митній та фінансовій сферах, якими було забезпечено надання податкових пільг, спрощення процедур митного перетину, спрощені процедури отримання державної допомоги тощо. В той же час, коли більшість громадян своїми донатами допомагають своїй країні в надзвичайно тяжкі фінансові часи, окремі громадяни користувались всіма пільгами та схемами задля власного збагачення, йдуть на порушення фінансової дисципліни, не сплачували податків тощо. Тому ми стикнулись із проблемою не тільки дефіциту бюджету а й із значними фінансовими махінаціями на закупівлі товарів воєнного та оборонного призначення, махінаціями із незаконним застосуванням пільгових систем оподаткування чи розмитнення товарів, зловживання при ввезені на митну територію держави товарів як гуманітарної допомоги тощо. Всі ці порушення повинні бути викриті, порушники притягнуті до відповідальності. Саме фінансовий контроль зі сторони державних органів повинен стати належним бар’єром, який унеможливить подальших випадків зловживань із державними фінансами.

В умовах триваючих євроінтеграційних процесів для України все більшого значення набуває питання, пов’язане із створенням сучасної, оптимальної та ефективної системи заходів державного фінансового контролю за діяльністю суб’єктів господарювання. Перш за все йдеться про необхідність чіткого та узгодженого правового регулювання державного фінансового контролю, зокрема, його видів, методів, форм, порядку здійснення, а також правового статусу органів державного фінансового контролю з метою недопущення порушень фінансового законодавства суб’єктами господарювання й сприяння гармонізації національної економіки з економічними системами інших розвинутих країн.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Окремі проблеми правового регулювання державного фінансового контролю досліджували такі науковці, як-то: Н.І. Атаманчук, Л. К. Воронова, О. Ю. Грачова, О. О. Дмитрик, М. П. Кучерявенко, Т. А. Латковська, Д. В. Приймаченко, О. О. Семчик та ін. У той же час, як ми вже позначили, недосконаліть законодавчого регулювання (наявність колізій та прогалин у регулюванні відносин щодо здійснення державного фінансового контролю), недосконаліть системи заходів державного фінансового контролю та інші чинники зумовлюють потребу у подальшому дослідженні й наданні пропозицій щодо удосконалення чинного законодавства у цій сфері. Отже, метою цієї статті є аналіз сучасного стану правового

регулювання державного фінансового контролю в Україні, встановлення повноважень належних органів в зазначеній сфері та визначення кожного в загальній системі фінансового контролю.

Метою цієї статті є дослідження правового забезпечення фінансового контролю в умовах військового стану, виявлення колізій та прогалин у регулюванні відносин щодо здійснення державного фінансового контролю та надати пропозиції щодо удосконалення чинного законодавства у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Проблеми у фінансовій сфері держави сприяли тому що в Україні постійно проводяться реформи пов'язані із державними органами, їх повноваженнями та сферами впливу. В той же час, ми спостерігаємо і негативні тенденції, пов'язані із такими процесами: значні матеріальні затрати на формування нових інституцій та ліквідацію старих, значна та часта зміна повноважених органів, перейменування органів та передача повноважень в цілому призводила до втрати довіри населення до роботи таких повноважних структур. Для прикладу можна сказати що лише за останні десять років були створені та ліквідовані такі структури як Державна податкова адміністрація, Міністерство доходів, Державна фіскальна служба, податкова міліція як державний інститут взагалі було ліквідовано, замість контрольно ревізійного управління (КРУ) було створено Державну аудиторську службу. Розглянемо більш конкретно повноваження державний органів в сфері фінансового контролю.

Конституційним органом що здійснює в державі фінансовий контроль визначено Рахункову палату. Відповідно до закону України «Про Рахункову палату»[3] державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) забезпечується Рахунковою палатою шляхом здійснення фінансового аудиту, аудиту ефективності, експертизи, аналізу та інших контрольних заходів. Фінансовий аудит полягає у перевірці, аналізі та оцінці правильності ведення, повноти обліку і достовірності звітності щодо надходжень і витрат бюджету, встановлення фактичного стану справ щодо цільового використання бюджетних коштів, дотримання законодавства при здійсненні операцій з бюджетними коштами. Крім того, до повноважень Рахункової палати віднесено аналіз ефективність використання суб'єктами господарювання пільг із сплати до державного бюджету податків, зборів, обов'язкових платежів, доцільність функціонування пільгових режимів оподаткування та їх вплив на загальний стан надходжень державного бюджету; Державний зовнішній фінансовий контроль (аудит) щодо здійснення закупівель за рахунок коштів державного бюджету проводиться Рахунковою палатою стосовно всіх стадій закупівель і включає перевірку та аналіз законності та ефективності здійснення закупівель, дотримання передбачених процедур, оцінку своєчасності отримання товарів, послуг та проведення робіт, а також аналіз стану прозорості та додержання встановлених принципів здійснення закупівель.

Державна аудиторська служба України є центральним органом виконавчої влади та який реалізує державну політику у сфері державного фінансового контролю. Відповідно до Закону України «Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні»[4] головними завданнями органу державного фінансового контролю є: здійснення державного фінансового контролю за використанням і збереженням державних фінансових ресурсів, необоротних та інших активів, правильністю визначення потреби в бюджетних коштах та взяттям зобов'язань, ефективним використанням коштів і майна, станом і достовірністю бухгалтерського обліку і фінансової звітності у міністерствах та інших органах виконавчої влади, державних фондах, фондах загальнообов'язкового державного соціального страхування, бюджетних установах і суб'єктах господарювання державного сектору економіки, в тому числі суб'єктах господарювання, у статутному капіталі яких 50 і більше відсотків акцій (часток) належить суб'єктам господарювання державного сектору економіки, а також на підприємствах, в установах та організаціях, які отримують (отримували у періоді, який перевіряється) кошти з бюджетів усіх рівнів, державних фондів та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування або використовують (використовували у періоді, який перевіряється) державне чи комунальне майно (далі - підконтрольні установи), за дотриманням бюджетного законодавства, дотриманням

законодавства про закупівлі, діяльністю суб'єктів господарської діяльності незалежно від форми власності, які не віднесені законодавством до підконтрольних установ, за судовим рішенням, ухваленим у кримінальному провадженні.

Крім того, окремі напрями щодо фінансового контролю мають такі державні органи як Державна казначейська служба України, яка на етапі здійснення оплати коштів здійснюють частковий контроль за правильністю оформлення платіжних документів, достовірністю наданих документів, перевіркою повноважень осіб, що здійснюють фінансові операції тощо. Крім того, відповідно до Постанови КМ України «Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України»[5] зазначений орган здійснює в межах повноважень, передбачених законом, контроль за:

- веденням бухгалтерського обліку надходжень і витрат державного та місцевих бюджетів, складенням та поданням розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів фінансової і бюджетної звітності;
- бюджетними повноваженнями під час зарахування надходжень бюджету;
- відповідністю кошторисів розпорядників бюджетних коштів показникам розпису бюджету;
- відповідністю взятих розпорядниками бюджетних коштів бюджетних зобов'язань відповідним бюджетним асигнуванням, паспорту бюджетної програми;
- відповідністю платежів узятим бюджетним зобов'язанням та відповідним бюджетним асигнуванням;
- дотриманням правил за операціями з бюджетними коштами в іноземній валюті;
- дотриманням порядку проведення лотерей з використанням електронних систем прийняття сплати за участь у лотереї в режимі реального часу;
- дотриманням розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів, іншими клієнтами вимог законодавства у сфері закупівель в частині наявності документів шляхом їх перегляду в електронній системі закупівель;
- застосовує або здійснює заходи впливу за порушення бюджетного законодавства;

Спеціально уповноваженими органами у сфері фінансового контролю, із означеною сферою діяльності є Державна митна служба України та Державна податкова служба.

Як зазначає Н. І. Атраманчук, в Україні державний фінансовий контроль здійснюється через систему органів державного фінансового контролю, яка включає органи загального державного контролю (Президент України, Верховна Рада України, Кабінет Міністрів України), тобто органи загальної компетенції, що реалізують повноваження у сфері державного фінансового контролю поряд з іншими своїми повноваженнями; органи спеціального контролю, яким делеговані відповідні повноваження (Міністерство фінансів України, Рахункова палата, Державна аудиторська служба України, Державна казначейська служба України, Державна податкова служба України, Державна митна служба України та інші органи спеціального контролю відповідно до компетенції)[6].

Окремої уваги заслуговує система спеціально уповноважених правоохоронних органів, які здійснюють свою діяльність і у фінансовій сфері. Як зазначають В. Галунько та С. Мосьондз, в Україні в стані постійного вдосконалення перебуває система фінансового контролю, яка останнім часом набула ознак радикального реформування[7]. Як результат таких кардинальних змін має повне знищення такого інституту фінансового контролю як податкова міліція, в той же час маємо створення нового державного органу – БЕБ (Бюро економічної безпеки України), відповідно до закону, який визначено як центральний орган виконавчої влади, на який покладаються завдання щодо протидії правопорушенням, що посягають на функціонування економіки держави[8]. В Стратегії інституційного розвитку Бюро економічної безпеки України до 2027 року[9] зазначається, що пріоритетами БЕБ є захист фінансових інтересів держави та детінізація національної економіки. Відповідно, можемо говорити про нового суб'єкта фінансового контролю, який став одним із головних в системі забезпечення правоохорони у фінансовій сфері держави.

Але ми не можемо не зазначити, що Національна поліція України також здійснює свої повноваження щодо виявлення та розслідування злочинних посягань на економічні устої держави та її фінансову систему.

В той же час необхідно відзначити, що одним із дієвих механізмів фінансового контролю стали підрозділи внутрішнього аудиту. Як про окремий вид фінансового контролю говорить І. Сисоєва, яка зазначає, що в загальному варіанті система побудови вітчизняної моделі фінансового контролю над управлінням державними (місцевими) ресурсами та їх використанням виглядає так: державний зовнішній фінансовий контроль (аудит), який здійснює Рахункова палата від імені Верховної Ради України (парламентський контроль); державний фінансовий контроль, який здійснюють органи Державної аудиторської служби, уповноважені Кабінетом Міністрів України (урядовий контроль); державний внутрішній фінансовий контроль, зокрема внутрішній контроль та внутрішній аудит, який забезпечується відповідно розпорядниками бюджетних коштів та підрозділом внутрішнього аудиту в бюджетній установі[10]. Необхідно зазначити, що відповідно до Постанови КМ України «Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту»[11] основними завданням підрозділів внутрішнього аудиту є надання керівникові державного органу, його територіального органу та бюджетної установи об’єктивних і незалежних висновків та рекомендацій щодо: функціонування системи внутрішнього контролю та її удосконалення; удосконалення системи управління; запобігання фактам незаконного, неефективного та нерезультативного використання бюджетних коштів та інших активів; запобігання виникненню помилок чи інших недоліків у діяльності державного органу, його територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління.

Однією із не вирішених проблем адміністративної діяльності залишається питання дублювання повноважень та завдань різними органами фінансового контролю. При аналізі повноважень різних органів бачимо системні дублювання повноважень, або близькі за змістом завдання, які ставляться за для забезпечення діяльності у сфері фінансового контролю. Такої ж думки дотримується і В. Прасюк, який звертає увагу на те, що різні органи державного фінансового контролю мають однакові повноваження та підконтрольні об’єкти, що дає можливість стверджувати про необхідність уніфікації норм, які б чітко визначали правовий статус та аспекти діяльності всіх органів державного фінансового контролю в Україні, адже чимало повноважень різних органів фінансового контролю дублюються, що не сприяє ефективності організації і здійснення державного фінансового контролю[12]. І це не тільки питання дублювання повноважень, а і система організації здійснення самої контрольної діяльності. Постає питання, чи має право здійснення фінансового контролю орган, якщо перед цим дане питання вже перевірялось іншим державним органом, чи не слугуватиме перевірка одного профільного питання (наприклад повноти сплати митних платежів при імпорті товарів) можливістю уникнути комплексної перевірки фінансового стану суб’єкта перевірки, і тим самим уникнення відповідальності за фінансові шахрайства.

Висновки. Аналіз підприємницької діяльності державних установ та необхідність здійснення публічних закупівель для функціонування зазначених суб’єктів, говорить про значний вплив на ці процеси приватного сектору. Як визначити ефективність надання оплатних послуг чи якості поставлених товарів, якщо при публічному тендері приватний сектор економічних відносин завідомо занижує ціну за для забезпечення перемоги в тендері. А потім іде поставка товарів та надання послуг низької якості. Очевидно, що одним із головних завдань фінансового контролю повинно стати аналітична робота всіх існуючих структур в цій сфері і з повним інформаційним взаємозв’язком, доступом до відомчих баз даних, що зможе проводити комплексний аналіз застосування коштів, повноти та ефективності наповнення та використання коштів різних бюджетів, дасть можливість мінімізувати зловживання в зазначеній сфері. Тільки комплексний підхід, уникнення відомчої приналежності під час перевірок, глибока аналітична робота дасть можливість реального ефекту від здійснення фінансового контролю.

Особливістю фінансового контролю в сучасних умовах повинно стати перевірка закупівель у військовій сфері, адже це надзвичайно фінансово затратні сфери. Зброя, боєприпаси, амуніція сучасного воїна мають надзвичайно високу ціну а зловживання у зазначеній сфері можуть призвести до втрати державності, краху економіки та повного розвалу фінансової системи держави.

Тому можемо підвести підсумок про те, що в Україні сформовано систему державних органів за для належного забезпечення здійснення фінансового контролю. В той же час потребують нормативного розмежування повноважень окремих інститутів державної влади та відповідної координації їх діяльності в сфері фінансового контролю.

Список використаних джерел:

1. Про введення воєнного стану в Україні. Указ Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text.

2. Про правовий режим воєнного стану. Закон України від 12 травня 2015 року № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text.

3. Про Рахункову палату Закон України від 2 липня 2015 року № 576-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19%20#Text.

4. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні Закон України від 26 січня 1993 року № 2939-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text.

5. Про затвердження Положення про Державну казначейську службу України. Постанова КМ України від 15 квітня 2015 р. № 215. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text.

6. Атаманчук Н. І. Органи державного фінансового контролю в Україні: особливості правового забезпечення адміністративно-юрисдикційної діяльності. *Нове українське право.* Вип. 4. 2023. С. 46-51.

7. Галунько В. В., Мосьондз С. О. Правове регулювання фінансового контролю в Україні. *Наукові записки Львівського університету бізнесу та права.* Серія економічна. Серія юридична. Випуск 31. 2021. С. 193-199.

8. Про Бюро економічної безпеки України. Закон України 28 січня 2021 року № 1150-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text.

9. Про затвердження Стратегії інституційного розвитку Бюро економічної безпеки України до 2027 року. Наказ Бюро економічної безпеки України від 01 січня 2024 року № 1. URL: https://esbu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-stratehii-instytutsiinoho-rozvytku-biuro-ekonomichnoi-bezpeky-ukrainy-do-2027-roku.

10. Сисоєва І.М. Особливості здійснення державного фінансового контролю в Україні. *Інвестиції: практика та досвід.* № 18. 2021.С. 11–18.

11. Деякі питання здійснення внутрішнього аудиту та утворення підрозділів внутрішнього аудиту. Постанова КМ України від 28 вересня 2011 р. № 1001. URL: https: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2011-%D0%BF#Text.

12. Прасюк В.М. Адміністративно-правове регулювання державного фінансового контролю за законодавством України: дис. ... канд. юрид. наук (доктора філософії). Запоріжжя, 2020. 227 с.

References:

1. Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24 liutoho 2022 roku № 64/2022. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text.

2. Pro pravovyi rezhym voiennoho stanu. Zakon Ukrainy vid 12 travnia 2015 roku № 389-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text.

3. Pro Rakhunkovu palatu Zakon Ukrainy vid 2 lypnia 2015 roku № 576-VIII. URL: https://za-kon.rada.gov.ua/laws/show/576-19%20#Text.

4. Pro osnovni zasady zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini Zakon Ukrainy vid 26 sichnia 1993 roku № 2939-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-12#Text.

5. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu kaznacheisku sluzhbu Ukrainy. Postanova KM Ukrainy vid 15 kvitnia 2015 r. № 215. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/215-2015-%D0%BF#Text.

6. Atamanchuk N. I. Orhany derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini: osoblyvosti pravovoho zabezpechennia administratyvno-iurysdyktsiinoi diialnosti. *Nove ukrainske pravo*. Vyp. 4. 2023. S. 46-51.

7. Halunko V. V., Mosondz S. O. Pravove rehuliuvannia finansovoho kontroliu v Ukraini. *Naukovi zapysky Lvivskoho universytetu biznesu ta prava. Seriia ekonomichna. Seriia yurydychna.* Vypusk 31. 2021. S. 193-199.

8. Pro Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy. Zakon Ukrainy 28 sichnia 2021 roku № 1150-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1150-20#Text.

9. Pro zatverdzhennia Stratehii instytutsiinoho rozvytku Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy do 2027 roku. Nakaz Biuro ekonomichnoi bezpeky Ukrainy vid 01 sichnia 2024 roku № 1. URL: https://esbu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennia-stratehii-instytutsiinoho-rozvytku-biuro-ekonomichnoi-bezpeky-ukrainy-do-2027-roku.

10. Sysoieva I.M. Osoblyvosti zdiisnennia derzhavnoho finansovoho kontroliu v Ukraini. *Investytsii: praktyka ta dosvid*. № 18. 2021.S. 11–18.

11. Deiaki pytannia zdiisnennia vnutrishnoho audytu ta utvorennia pidrozdiliv vnutrishnoho audytu. Postanova KM Ukrainy vid 28 veresnia 2011 r. № 1001. URL: https: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1001-2011-%D0%BF#Text.

12. Prasiuk V.M. Administratyvno-pravove rehuliuvannia derzhavnoho finansovoho kontroliu za zakonodavstvom Ukrainy: dys. ... kand. yuryd. nauk (doktora filosofii). Zaporizhzhia, 2020. 227 s.